

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2024 r.

Szanowny Pan
Krzysztof Gawkowski
Wicepremier
Minister Cyfryzacji

ODPOWIEDŹ

ZWIĄZKU PRACODAWCÓW BRANŻY INTERNETOWEJ INTERACTIVE ADVERTISING BUREAU POLSKA (IAB POLSKA) NA PYTANIA W ZAKRESIE PREKONSULTACJI WDROŻENIA AKTU O AI

Szanowny Panie Ministrze,

W pierwszej kolejności pragniemy podziękować za otwarcie się na głos branży w zakresie Aktu w sprawie sztucznej inteligencji (dalej: „**AI Act**”). IAB Polska jest organizacją zrzeszającą około 230 członków, wśród których znajdują się m.in. największe portale internetowe, wydawcy, domy mediowe, agencje interaktywne i reklamodawcy, dla których znaczenie mają zmiany technologiczne i odpowiadające im działania państwa. Poniżej przedstawiamy odpowiedź IAB Polska na [pytania zadane w zakresie prekonsultacji Ministerstwa Cyfryzacji w zakresie wdrożenia AI Act](#). Jednocześnie podkreślamy chęć współpracy i wsparcia Ministerstwa w toku dalszych prac dotyczących wdrożenia AI Act w Polsce.

- I. Czy w związku z wdrożeniem Aktu powinien powstać w polskim porządku prawnym zupełnie nowy, przeznaczony temu obszarowi organ nadzoru rynku czy też może tę funkcję powinny pełnić obecnie istniejące organy lub organ?***

IAB Polska stoi na stanowisku, że powinien być to nowy organ.

W naszej ocenie w Polsce nie istnieje jakikolwiek organ nadzoru rynku lub jednostka administracji publicznej, które posiadałyby odpowiednio przygotowane zasoby w zakresie problematyki sztucznej inteligencji. Choć już od kilku lat w Polsce AI jest wykorzystywana w coraz to większej liczbie dziedzin gospodarki i nauki, tak nie mamy doświadczeń regulacyjnych w tym obszarze, a doświadczenia z innych obszarów mogą nie być adekwatne, aby przenosić je na obszar AI. Każdy z dotychczas istniejących organów nadzoru ma utrwalone praktyki działania, swoją specyfikę i obszary priorytetowe. Przykładowo: UOKiK koncentruje się na ochronie konsumentów, KNF na rynku bankowym. Jeżeli zależy nam na zapewnieniu optymalnych warunków do rozwoju AI w Polsce, to ważne jest powołanie organu regulacyjnego,

w którym zatrudnieni byliby wysoko wykwalifikowani specjaliści pozyskani w dużej mierze z tzw. biznesu i akademii (w tym z obszarów wymienionych w Załączniku III AI Act), którzy mieliby świeże podejście do egzekwowania AI. Takie podejście wymaga utworzenia zupełnie nowego, dedykowanego AI organu. Działanie takiego organu powinno być skoncentrowane na proporcjonalnym wyważeniu ochrony użytkowników i uprawnień oraz otwartym i innowacyjnym podejściu do nadzoru nad AI na polskim rynku. Działanie powinno także uwzględniać bieżącą współpracę i komunikowanie się z podmiotami nadzorowanymi w celu wypracowania najlepszych praktyk nieskutkujących obciążeniem tych podmiotów nadmiernym rygoryzmem. W przeszłości w wielu przypadkach polski ustawodawca miał tendencję do wychodzenia poza przepisy aktów unijnych (przy implementacji) lub do nakładania na przedsiębiorców obowiązków bardziej restrykcyjnych niż w innych państwach UE. Uważamy, że należy unikać takiego podejścia, gdyż stawia ono podmioty działające w Polsce w gorszej pozycji konkurencyjnej w stosunku do podmiotów zagranicznych również podlegających prawu UE. Należy zauważyć, że wszyscy interesariusze zaangażowani w kwestie AI (w tym regulator i podmioty gospodarcze) będą uczyć się korelacji AI z prawem, dlatego tak istotne jest wypracowanie pomiędzy nimi mechanizmów dobrej komunikacji i współpracy.

Jednocześnie proponowany przez nas nowy organ powinien być zobowiązany do współpracy z organami i instytucjami właściwymi dla obszarów określonych w Załączniku III AI Act dot. systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Taka współpraca powinna polegać na zasięgnięciu opinii i ekspertyz dot. kwestii specyficznych dla danego obszaru. Ustanowienie jednego organu nadzoru, współpracującego z organami właściwymi dla innych obszarów, sprzyjałoby spójnemu podejściu do zagadnienia nadzoru nad AI.

Nie jesteśmy zwolennikami powierzenia roli organu nadzoru Prezesowi UODO. Zdajemy sobie sprawę, że art. 70 ust. 9 AI Act przewiduje, że w stosunku do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych UE objętych zakresem tego rozporządzenia rolę organu nadzoru rynku pełni EIOD, a w Polsce można zastosować podobne podejście. Jednak z uwagi na powyższe uzasadnienie, jak i odrębną specyfikę zagadnień związanych z AI – w naszej ocenie zdecydowanie się na powołanie nowego podmiotu jako organu nadzoru będzie korzystniejsze.

Przywołany powyżej Art. 70 ust. 9 AI Act: *„W przypadku gdy instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii są objęte zakresem niniejszego rozporządzenia, funkcję właściwego organu odpowiedzialnego za sprawowanie nad nimi nadzoru pełni Europejski Inspektor Ochrony Danych”.*

II. Czy w związku z wdrożeniem Aktu funkcja organu notyfikującego powinna być pełniona przez obecnie istniejący podmiot lub podmioty publiczne czy też przez nowy, powołany w tym celu podmiot?

IAB Polska stoi na stanowisku, że powinien być to nowy podmiot.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 AI Act – organ notyfikujący jest odpowiedzialny za opracowanie i stosowanie procedur koniecznych do oceny, wyznaczenia i notyfikowania jednostek oceniających zgodność oraz za ich monitorowanie. Aby wykonywać należycie te zadania, **konieczne jest posiadanie odpowiednich kompetencji i wiedzy, a z czasem, wraz z rozwojem rozwiązań AI, stosownego doświadczenia.** Nie identyfikujemy obecnie istniejącego podmiotu, który miałby zasoby odpowiednie do spełnienia tych wymagań.

Powołany powyżej art. 28 ust. 1 AI Act: *„Każde państwo członkowskie wyznacza lub ustanawia przynajmniej jeden organ notyfikujący odpowiedzialny za opracowanie i stosowanie procedur koniecznych do oceny, wyznaczenia i notyfikowania jednostek oceniających zgodność oraz za ich monitorowanie. Procedury te są opracowywane wspólnie przez organy notyfikujące wszystkich państw członkowskich”.*

III. Czy w związku z wdrożeniem Aktu funkcję organu nadzoru rynku oraz organu notyfikującego powinny być realizowane przez tę samą instytucję czy też poprzez niezależne od siebie organy na zasadzie współpracy opartej na podziale zadań?

Stoimy na stanowisku, że funkcje organu nadzorczego oraz organu notyfikującego powinny być realizowane przez jeden i ten sam podmiot.

Takiemu rozwiązaniu nie sprzeciwia się unijny ustawodawca, co wynika wprost z art. 70 ust. 1 AI Act: *„Takie działania i zadania mogą być wykonywane przez jeden lub kilka wyznaczonych organów zgodnie z potrzebami organizacyjnymi państwa członkowskiego, pod warunkiem poszanowania tych zasad”.*

Nie istnieją względy organizacyjne ani administracyjne, która wymagałyby rozdzielenia tych funkcji. Ponadto, skupienie w jednym organie kompetencji i doświadczenia w obszarze AI byłoby wartościowe zarówno dla samego organu, jak i podmiotów podlegającym przepisom AI Act. W przypadku organu warto także wziąć pod uwagę względy czysto praktyczne – na rynku jest realnie niewielu specjalistów od AI, którzy będą chętnie podejmować pracę w administracji publicznej, toteż warto zatrudnić ich w jednym organie, umożliwiając jednocześnie różne ścieżki rozwoju. Z kolei dla podmiotów zobowiązanych przepisami AI Act zapewnienie jednolitego podejścia organu notyfikującego i organu nadzoru stwarzałoby większą pewność prawa i pomogłoby uniknąć problemów związanych z ryzykiem ewentualnych sporów kompetencyjnych i interpretacyjnych.

IV. Jakie kategorie interesariuszy – np. organów, instytucji, organizacji, przedsiębiorstw, grup społecznych, kategorii obywateli i in. – powinny być traktowane priorytetowo w zakresie działań komunikacyjnych i edukacyjnych w związku z procesem wchodzenia w życie europejskiego rozporządzenia dot. Sztucznej inteligencji?

Priorytetowe działanie powinno odnosić się do wszelkiego rodzaju podmiotów z obszarów określonych w Załączniku III AI Act dot. systemów AI wysokiego ryzyka. Takie

podmioty to zwłaszcza: organy administracji publicznej, instytucje publiczne lub prywatne, prywatne lub państwowe przedsiębiorstwa, środowiska akademickie i badawcze. Ponieważ ww. Załącznik wymienia 8 takich obszarów, trudno byłoby wskazać z nazwy wszystkich interesariuszy. Z tego względu zdecydowaliśmy się wyłącznie na określenie uwagi kierunkowej.

Uważamy także za ważne, aby działania komunikacyjne i edukacyjne były kierowane również do szerszego grona podmiotów, aniżeli tych powiązanych z obszarami z Załącznika III AI Act. W tym kontekście w szczególności zwracamy uwagę na następujące podmioty: środowiska naukowe, w tym te akademickie, izby i związki gospodarcze, organizacje pozarządowe, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Z poważaniem,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'W. Schmidt', written over a horizontal line.

Włodzimierz Schmidt
Prezes Zarządu IAB Polska